

Zobu tīrīšanas ieradumu ietekme uz divgadīgo bērnu mutes dobuma veselību

*Inga Rendeniece, Anda Brinkmane,
Rūta Care, Ieva Jeļisejeva*

*Rīgas Stradiņa universitāte,
Zobu terapijas un mutes veselības katedra, Latvija*

Ievads. Kariess ir emaljas un / vai dentīna demineralizācija skābes iedarbības dēļ. Zobu kariess ir slimība, kas skar visu sabiedrību dažādās vecuma un sociālekonomiskajās grupās. Pasaulē izplatītākais fluorīdu lietošanas veids ir zobu tīrīšana ar zobu pastu. Vairāki pētījumi pierāda, ka zobu pastas lietošana ir efektīvākais veids cīņā pret bērnu zobu kariesu. Turklāt ikdienā jālieto fluorizētas zobu pastas. Lai fluorīdiem būtu vislielākā efektivitāte zobu aizsardzībā pret kariesu, jāievēro vairāki nosacījumi: fluorīdu lietošanas regularitāte; fluorīdu uzņemšanas veids; fluorīdu koncentrācija.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Noteikt divgadīgo bērnu mutes dobuma veselības rādītājus, novērtējot zobu kopšanas paradumus. Pētījuma grupas bērnu mātes bija izgājušas profilakses programmu par bērnu mutes dobuma veselību. Pētījuma grupā bija 72 bērni, kontroles grupā – 95 bērni. Bērniem tika veikta mutes dobuma pārbaude, noteikts kp un aplikuma indekss. Bērnu zobu tīrīšanas paradumi tika novērtēti pēc māšu aizpildītām anketām. Iegūtie dati tika ievadīti *Microsoft Excel* programmā. Datu apstrādei tika izmantotas parametriskās un neparametriskās apstrādes metodes. Par statistiskās ticamības robežvērtību izraudzījās $p < 0,05$.

Rezultāti. 81,9% ($n = 59$) bērnu pētījuma grupā nebija kariesa, savukārt kontroles grupā kariess netika konstatēts tikai 47,36% ($n = 45$) bērnu. Kariesa izplatības rādītāji divgadīgiem bērniem pētījuma grupā bija 18,06, kontroles grupā – 52,63. Apskatot kopā gan pētījuma grupas, gan kontroles grupas bērnus, kariesa izplatības rādītājs bija 37,72. Bērniem, kuriem vecāki tīrīja zobus no pirmā zoba izšķīlšanās brīža, gan pētījuma, gan kontroles grupā kp indekss bija zemāks – 0,32 ($n = 62$) pētījuma grupā un 0,39 ($n = 53$) kontroles grupā. Četrdesmit diviem bērniem kontroles grupā zobus tīrīja neregulāri; tāpēc viņu kp indekss bija 2,71. Savukārt pētījuma grupā bija desmit bērni, kuru zobi tika tīrīti neregulāri, un viņu kp indekss bija 0,4. Pētījuma grupas bērniem, kuru pirmā lietotā zobu pasta saturēja fluorīdus, kp indekss bija 0,18, savukārt bērniem kontroles grupā kp indekss bija 0,7. Bērniem, kas nelietoja fluorīdus saturošu zobu pastu, pētījuma grupā kp indekss bija 0,65, savukārt kontroles grupā – 2,58.

Secinājumi. Zobu tīrīšana no pirmā zoba parādīšanās brīža un fluorīdus saturošas zobu pastas lietošana samazina kariesa attīstību bērniem.